

ההכנסות וההוצאות של החברה בשנת ת"ש (טבלה א')

הוצאה	הכנסה	
לא"י	לא"י	
		הכנסות והוצאות כלליות:
	7.759	היתרה בקופה משנת תרצ"ט
11.459	118.335	תרומות-חבר בארץ והוצ. דמי-גביה
	38.500	" מוסדות בארץ
	18.820	" מחו"ץ
	1.330	מכירת קבצים
	2.529	" " ידיעות
	38. —	סיוע מוסד ביאליק להוצאת ה"ידיעות"
91.188		הוצאת ה"ידיעות"
3.453	1.340	הוצאות
39.663		הוצאות כלליות
56.791		" המזכירות
27.235		" " " בת"א
		הספריה לידיעת ארץ ישראל:
105.640		הוצאת תעודות לכ"ש: (וג"ח 23.175 לא"י)
6.586		כריכת ספרים שיצאו לאור בשנים הקודמות
	53.385	מכירת ספרים
	58.660	סיוע מוסד ביאליק
		מפעל החפירות:
52.440		תשלום חובות העונה הקודמת (בית-שערים)
602.079		החפירות בעונה הנוכחית (בית-שערים)
13.388		" בכנרת
4.946		התערוכה של כלי-עבודה וכלי-זיין מביתר
	615.874	תרומות אישים ומוסדות בארץ
	99.793	" מחו"ץ
	6.200	מכירת חוברת על בית-שערים
45.657		היתרה בקופה לסוף שנת ת"ש
1060.525	1060.525	

דין וחשבון כספי לשנים: תר"פ-ת"ש (טבלה ב')

לא"י	לא"י	
	472.800	הוצאות:
	449.806	חפירות טבריה בתר"פ-תרפ"א
	123.680	" יד-אבשלום בתרפ"ד
	1197.584	חקירת המערות ע"י ירושלים
	268.305	חפירות החומה השלישית בתרפ"ה-ז
	285.458	" ברמת רחל וגבעת אליהו
5109.653	2312.020	" קטנות שונות וחקירות
		" בית-שערים
616.625		איסוף מציאות החפירות. וסידור
5726.278		בית-הנכות והחזקתו
	660.763	הוצאת הקבצים (4 כרכים)
	52.876	" ספר ברנדנבורג וספר השמות
	479.554	" הידיעות (7 שנים)
2133.922	940.729	" הספריה לידיעת ארץ ישראל
	357.308	נסיעת תעמולה לאמריקה ומצרים בתרפ"ד
	25. —	השתתפות בהוצאות הנסיעה להשתלמותו
	19.782	של אחד מחברינו
	55.318	רכישת ספרים ומפות
2653.683	2196.275	סידור הרצאות וסמינריון
10513.883		הוצאות כלליות ומזכירות
		הכנסות:
	5518.060	תרומות מחו"ל
	3690.871	" ודמי-חבר בארץ
	102.564	השתתפות מחלקת העתיקות של הממשלה
	696.660	" מוסד ביאליק בהוצאת הספריה
	449.376	והידיעות
10559.540	102.009	מכירת ספרים
10559.540		% בבנקים ושונות

דין וחשבון כספי לשנת ת"ש

בשנה שחלפה שנת ת"ש הצליחה חברתנו להמשיך את פעולותיה בכל שטחי עבודותיה וגם להגבירן, אף-על-פי שנתקלה בקשיים רבים בגלל זעזועי המלחמה ופגיעה, אשר הרסו חלק גדול של יהדות אירופה ופגעו פגיעה קשה גם בחיים הכלכליים של ארצנו. בכל-זאת הייבום אנו לציין ירידה קטנה בהכנסות החברה הכלליות פרט להכנסות לטובת מפעל החפירות בבית-שערים, שעלו כדי סכום ההכנסות (למטרה זאת) בשתי השנים הקודמות ביחד.

ההכנסות הרגילות (דמי-חבר ותרומות מוסדות) פחתו במקצת והגיעו השנה רק לסכום של 218.854 לא"י לעומת 258.859 לא"י בשנת תרצ"ח וסך 278.215 לא"י בתרצ"ט. כן ירדו ההכנסות בסעיף הוצאת הספריה לידיעת ארץ-ישראל לסכום 112.045 לא"י לעומת 193.333 לא"י בתרצ"ח וסך 205.064 לא"י בתרצ"ט. לירידה זו גרמה בעיקרה הפחתת הסיוע של מוסד ביאליק להוצאת הספריה. לעומת זאת קבלנו מאת המוסד הנ"ל תמיכה להוצאת הידיעות של החברה בסכום 38 לא"י.

הפחתת ההכנסות גרמה בהכרח לידי צימצום ההוצאות, כדי למנוע הסתבכות כספית, אף-על-פי שצימצום זה גרם להנהלת החברה קשיים רבים ומנע אותה מכמה פעולות חשובות מאד. ההוצאות הכלליות של חברתנו, הכוללות גם את הוצאת רבעון החברה הידיעות צומצמו כדי סכום של 229.789 לא"י לעומת 258.268 לא"י בתרצ"ח וסך 284.160 לא"י בתרצ"ט. הוצאת הספריה עלתה לנו השנה בסכום 112.226 לא"י לעומת 190.749 לא"י בתרצ"ח וסך 189.279 לא"י בתרצ"ט. משום כך הדפסנו השנה רק ספר אחד; אמנם, היה זה ספר גדול יותר מהרגיל, הוא הספר תעודות לכיש פרופסור נ. ה. טורטשינר. ואשר למפעל החפירות בבית-שערים, נוכל לציין בסיפוק רב עליה בהכנסות כדי סכום של 721.867 לא"י לעומת 310.385 לא"י בתרצ"ח וסך 399.800 לא"י בתרצ"ט. עליה זו נתנה לנו את האפשרות להרחיב את החפירות במידה ניכרת בעונה האחרונה.

כידוע נגמרה עונת החפירות הקודמת השלישית בגרעון גדול למדי. השנה עלה בידינו לסלק את חובותינו בסעיף זה כדי סכום 52.440 לא"י, ולהשקיע בחפירות חדשות בבית-שערים ובכנת סכום של 620.413 לא"י; בסה"כ 672.853 לא"י לעומת 310.385 לא"י ו-417.452 לא"י בשתי השנים הקודמות. אמנם, עבודת השנה נסתיימו הפעם בלי גרעון אבל העובדה, שגמרנו את הפעולה הכספית בשנה זאת בלי גרעון אינה פוטרת אותנו מדאגה קשה לימים הבאים. הכנסות החברה מחבריה ותומכיה בחו"ל פסקו כלי; גם בארץ פחתו ההכנסות הישירות (דמי-חבר ומתרומות); מכירת ספרינו מתנהלת בכבדות רבה, אף-על-פי שהם כמעט יחידים במינם בשפתנו; ורק עזרת הציבור והיא הצטרפות אל חבר חברינו וקניית ספרינו יכולה להקל על חברתנו את מילוא תפקידיה בחקירת ארצנו ועתיקותיה.

דין וחשבון כספי לשנים תר"פ-ת"ש

שנת ת"ש היתה השנה ה-21 לקיום החברה. סקירה כללית על התפתחות החברה ופעולותיה במשך תקופת פעולתה

זו מראה עליות וירידות, התרחבות והצטמצמות. בהתאם לאמצעיה ויכלתה הכספית. בס"ה הוציאה החברה במשך 21 השנים סכום של 10.513.883 ל"א"י (ר' טבלה ב' בדו"ח זה). מתוך טבלה זאת אנו רואים, כי סכום 5.726.278 ל"א"י, כלומר יותר ממחצית ההוצאות (54.5%), הוצא לחפירות ולסידור המציאות שהועלו בחפירות האלה. מקום שני בהוצאות תופסת הוצאת ספרות חקירת ארץ-ישראל, שהיא כמעט יחידה וראשונה בשפה העברית. להוצאת הקבצים (4), ספר השמות, ספר ברנדנבורג על חקירת מערות ירושלים הקדומה, הרבעון (ידיעות החברה 7 שנים), הספרייה לידיעת ארץ ישראל (9 כרכים) ומספר פרסומים קטנים הוצא סכום של 2.133.922 ל"א"י, שהוא 20.5% של ההוצאות. הוצאות המשלחות לאמריקה ולמצרים (בשנת תרפ"ד) והשתתפות בהוצאות הנסיעה להשתלמות בארכיאולוגיה של אחד מחברי החברה, סידור הרצאות פופולריות וסמינריון, רכישת ספרים מקצועיים, הוצאות כלליות והמזכירות מצטרפות ביחד לסכום של 2.653.683 ל"א"י (25%) בקירוב. ההוצאות הכלליות והמזכירות במשך 21 השנים עלו כדי סכום 2.196.275 ל"א"י כלומר 104 ל"א"י לשנה. סכום זה הוציאו הנהלות החברה לשם מילוא תפקידיה המדעיים המרובים. לסעיף החפירות יש להוסיף, כי חלק הארי של הסכום הוצא לשכר-עבודה, לפחות 80% של כלל ההוצאות; יתר ההוצאות היו: הנהלת החפירות במקום, חמרי-עבודה וכ"ל-עבודה, חמרי-צילום, הובלה וכו'; לצרכים האלה הוצאו פחות מ-20%. בסעיף הוצאת הספרים לא נכללו ההוצאות הכלליות, הקשורות בהוצאת ספרים; ונכללו בהוצאות הכלליות של החברה.

ההוצאות האלה כוסו ממקורות שונים. בס"ה אספה החברה במשך השנים האלה סך 10.559.540 ל"א"י; מחצית הסכום ניתנה ע"י ידידי החברה בחו"ל — 5.518.060 ל"א"י; מחלקת העתיקות של ממשלת ארץ-ישראל השתתפה בהוצאות החפירות של החומה השלישית בסך 100 ל"מ, שהן 102.564 ל"א"י; חברי החברה הכניסו דמי-חבר בסך 1.749.458 ל"א"י ותומכיה — 1.941.413 ל"א"י; בס"ה 3.690.871 ל"א"י; מוסד ביאליק השתתף בהוצאת ה"ספרייה" וה"ידיעות" בסכום של 696.660 ל"א"י; מכירת ספרים הכניסה סך 449.376 ל"א"י; וההכנסות השונות עלו כדי 102.009 ל"א"י.

כאמור לעיל הוצאו במשך 21 השנים — 10.513.883 ל"א"י, כלומר 500 ל"א"י לשנה. יש להודות, כי הסכומים זעומים מאוד ביחס לעבודה המרובה שבוצעה ולערכה המדעי. לצערנו לא הוצאו לפועל כמה מתכניותינו החשובות חוסר אמצעים.

ז. ויצמן

אספת החברים השנתית

של החברה העברית לחקירת א"י ועתיקותיה

בכ"ז בתשרי תש"א (28.10.40) באולם בית הבריאות ע"ש נ. שטראוס, ירושלים

פרופ' ש. אסף, שנבחר יו"ר האספה, פתח בדברי אזכרה על הנעדרים: נשיא החברה הפרופ' ש. קליין ז"ל והפרופ' יעקב מאן ז"ל, שנפטר בימים האחרונים. הראשון לנואמים הפרופ' ד. גילן, נשיא הכבוד של החברה, עמד על פעולותיה של החברה בשנים האחרונות; אף בשנה הקשה שעברה עלינו לא